

Hans-Jørgen Laursen, stjóri í Føroya Banka:

Vónandi síggja ungir føroyingar tørvin á skrivstovu í marknaðarføring

Hava vit ikki nóg góðar virkisleiðarar í heimaíðnaðinum, er produktiviteturin ov lágur, eru lønarútreiðslurnar ov stórar ella haltar marknaðarføringin?

Hesir spurningarnir eru ofta umrøddir millum idnaðarfólk, politikkarar, í fjølmiðlunum og millum áhugað. Svarini eru ymisk — og fyrbrigðini í teimum einstøku virkjnum eru attan íva eisini ymisk.

Í seinastuni — eisini fleiri ferðir seinastu árin — er tann í nógvum førum vánaliga, ella tørvandi, marknaðarføringin tikin fram. Danska dagblaðið Børsen, ið fyrri stuttum hevði eitt iskoyti um Føroyar — vinnuliv og búskap — kom eisini inn á spurningin.

Børsen visti á, at tørvur var á eini professionelli marknaðarføring. Sum dømi nevndi Børsen, at einki reklamubureau — lýsingarstova — fanst í Føroyum.

Í samband við marknaðarføringina av heimaíðnaði hevði blaðið eina samrøðu við stjóran í Føroya Banka, Hans-Jørgen Laursen. Hann tók undir við Børsen í tí, at ein betri marknaðarføring kann geva vinnuni eitt skump frameftir.

Sosialurin hevur havt eina samrøðu við Hans-Jørgen Laursen um spurningin og um umstøðurnar hjá idnaðinum í Føroyum.

Má rekast av føroyingum

— Børsen hevur rætt í tí, at tað er tørvur á eini skrivstovu í marknaðarføring. Marknaðarføring er eitt vilt hugtak og fevnir um allar sölufunkti-ónir — reklama er bert ein litil partur, sigur stjórin í Føroya Banka.

Hann ivast ikki í, at ein skrivstova í marknaðarføring fær góða undirtøku — fer at fáa success. Í øllum idnaðarlondum finnast virki við marknaðarføring sum spesiali.

— Skal ein slikt setast á stovn í Føroyum, má fortreytin vera, at tað eru fólk við erfaringum. Hon má rekast av føroyingum,

sum skilja føroyska samfelagið, og kunnu ráðgeva føroyskum virkjum. Tað er at vóna, at ungir føroyingar duga at síggja, at tørvur er á eini skrivstovu í marknaðarføring og gera eina slíka, sigur Hans-Jørgen Laursen.

Gloyma henda spurningin

Hans-Jørgen Laursen heldur, at nokur av teimum, sum koma í bankan við góðum hugskotum um virkisætlanir, hava ikki givið sær far um, hvussu ætlaða virkið skal sleppa av við framleiðsluna. Tey hava gjørt sær allar tankar um framleiðslu, virkisbygning og gjørt nógvar fyrireiðingar í so máta, men hava gloymt spurningin um marknaðarføring av vøruni, ætlanin er at framleiða.

— Tað ið tað so gongur minni gott, visir orsøkin seg við hvørt at vera, at viðkomandi hevur ikki gjørt sær greitt, hvussu framleiðslan skal seljast, sigur Hans-Jørgen Laursen.

Men hvat ger bankin í samband við marknaðarføring, tá onkur sokir bankan um fígging til eitt virki t.d.?

— Tað er ein spurningur, vit koma inn á. Men vit fara ikki í djúpdina við honum, um hvussu konkræta sölun, útsjóndin, o.s.fr. skal vera ella síggja út. Men tá talan hevur verið um kapitalkrevjandi virki, hevur bankin í onkrum serligum føri sett ávísar treytir til sølu av vøruni og bankin hevur kravt, at professionell söluhjálpi verður knýtt at virkinum.

Ídnaðarstovan

Ein stórus partur av idnaðarætlanunum í Føroyum fer gjøgnum idnaðarstovuna, ið ger kanningar og gevur ráð. Hon hevur tí í stóran mun fingurin á pulsnum og veit hvørjar ymiskar ætlanir fólk hava.

Kundi idnaðarstovan ikki eisini givið ráð í marknaðarføring, um hon fekk stórra kapasitet?

Hans-Jørgen Laursen visir á, at idnaðarstovan

hevur stóran tyding fyriskapan av nýggjum tingum, fyrri útvilkingin av hugskotum og fyrri vøxturin í heimaíðnaðinum.

— Men um uppgávan hjá idnaðarstovuni er at gera lyklaklár projekt, veit eg ikki. Hon hevur avmarkaða kapasitet. Hvussu langt hon skal fara í ráðgeving, dugi eg ikki rættuliga at meta um. Idnaðarstovan kann vísa á hugskot, men um hon kann fara víðari, má siggjast í mun til kapasitetin.

Men er marknaðarføring ikki ein táttur, handilsskúlin átti at tikið upp?

Stjórin í Føroya Banka heldur avgjort, at hetta er ein spurningur, sum handilsskúlin eisini átti at tikið upp.

Handilspolitikkur — almennur stuðul

Stórus partur av heimaíðnaðinum hevur trupulleikar at klára seg m.a. í kappingini við innfluttar vørur. Ofta verður sagt, at vit áttu at ríkið ein strangari handilspolitikk við t.d. hægri avgjöldum fyrri at stuðla framleiðsluni í Føroyum.

Atti tað almenna — landsstýri og lotting — at hugsað um ein slíkan politikk?

— Eg haldi ikki, at framleiðslan skal stýrast av tí

almenna. Tað, sum tað almenna eigur at gera eftir mini áskoðan, er tað, sum tað almenna hevur gjørt við at stovna idnaðargrunnin og Menningargrunnin. Grunnarnir kunnu veita teimum, sum vilja fara undir heimaíðnað, góð lán — teir kunnu veita eina skilagóða fígging.

— Skulu føroyingar skapa ein heimaíðnað, ið skal kappast við útlenskar fyrirkur — ofta við traditión fyrri onkrum ávism framleiðslum — er neyðugt við hjálpi til menning, tað er neyðugt við know-how og stuðli, og tað er eisini orsøkin til, at vit hava ávísar tollreglur fyrri virki, ið flyta ráveru inn til framleiðslu í heimaíðnaðinum.

Ikki ov skjótt

Útviklingurin innan idnaðin hevur gingið rættuliga skjótt seinastu 10 árin, men hevur hann kanska gingið ov skjótt, tá hugsað verður um teir trupulleikar, ið partar av honum hava at dragast við?

— Eg haldi ikki, at útviklingurin hevur gingið ov skjótt. Samfelagið hevur ynskt ein heimaíðnað og hevur stuðlað uppundir og tað krevur sín pris at fáa royndir. Tá útviklingurin hevur verið so stórus og gingið so skjótt, so hendir sjálvandi tað, at man kemur til eitt stað, at tørvur visir seg t.d. vera á marknaðar-

føring.

Onkuntíð er fort fram, at grunnarnir — serliga Menningargrunnurin — hevur verið ov gávumildur í sínum lánspolitikki!

Hans-Jørgen Laursen vil ikki gera nakra viðmerking til lánspolitikkinn hjá grunninum, og sigur, at hann kennir ikki lánspolitikkinn hjá grunninum. Hann heldur hinvegin ikki, at teir hava verið ov gávumildir, og visir á, at grunnarnir hava ikki havt nokur serlig tap.

Eitt virki, ið hevur verið nógv framm í bløðunum er taravirkið. Tað kláraði seg ikki. Men tað var ikki vegna vánaliga tilrættisleggj.

Stjórin í Føroya Banka sigur, at taravirkið er tað best kannaða og fyrirreiknaða projekt, bankin hevur havt við at gera. — Tað var gjølliga tilrættislaggt, sigur hann.

Ikki mist nógv

Eins og hin bankin í Føroyum, Sjóvinnubankin, hevur Føroya Banki nógv viðvskiftið við vinnuna. Av samlaðu útlánum, kredittunum og ábyrgdunum er parturin hjá vinnuni stívliga 60 pst. Hetta er bæði hjá fiskivinnuni, handli, hand-

Peningastovurnar og grunnarnir hava ikki mist nógvan pening upp á nýggj virki. Eitt av virkjnum, ið ikki kláraði seg, var nógv umrødda taravirkið á Strøndum. Men tað fór ikki á heysin vegna vánaliga fyrirreiking. Stjórin í Føroya Banka sigur, at hetta var eitt tað best tilrættislagda og kannaða virkið, bankin hevur havt við at gera

Hans-Jørgen Laursen: — Ein skrivstova í marknaðarføring fer at fáa »success«

verki og idnaði. Hans-Jørgen Laursen sigur, at hetta býtið er rættuliga stábt. Tað er ikki ókt í prosentum, men krónuvirðið er ókt munandi.

Hann upplýsir, at Føroya Banki hevur ikki mist nógvan pening upp á heimaíðnaðin. Í onkrum førum hevur bankin sjálvandi verið noyddur at seta pening til, men talan er bert um einstøk virkir. Hann heldur, at hetta skal eisini metast í mun til, at keypiorkan í Føroyum hevur verið stór í nógv ár.

— Tað tíðina heimaíðnaðurin hevur ment seg hevur keypikraftin hjá fólki verið stór. Tað er ein lukka fyrri heimaíðnaðin, at hann hevur gjørt sínar fyrstu royndir í góðum búskaparligum tíðum, soleiðis at hann er betri byrjaður, um keypikraftin ikki verður so stór í framtíðini, endar Hans-Jørgen Laursen.

